

Asia: VN/144/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömien opiskelua ja työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Yleisiä huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Lausuttavaa työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja opiskelevien palveluprosessista ja työnhakuvelvollisuudesta

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

- Arene ei kannata hallituksen esitystä, jonka myötä omaehtoisesti työttömyysetuudella opiskeleva opiskelija olisi velvollinen hakemaan töitä opintojen aikana.
- Omaehtoinen opiskeluoikeus perustuu työvoimapalveluista vastaavan viranomaisen harkintaan ja tuki opintojen suorittamiseen myönnetään vain tilanteessa, jossa yksilöllä on tarve osaamisen kehittämiseksi työmarkkinakelpoisuuden näkökulmasta. On ristiriitaista vaikeuttaa opintojen loppuun suorittamista tilanteessa, jossa yksilöllä on arvioitu olevan puutteita osaamisessa työmarkkinoiden näkökulmasta.
- Korkeakoulujen rahoitusjärjestelmä allokoii rahoitusta ensisijaisesti opiskelijoiden valmistelun perusteella. Ehdotettu muutos heikentäisi opiskelijoiden läpäisyä, jolloin muutoksella olisi vaikutuksia myös korkeakoulujen rahoitukseen.
- Ehdotus heikentää kansallista tavoitetta nostaa väestön koulutustasoa. Koulutustason nostoa tukevia toimia tarvitaan myös työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta.

Työnhakuvelvoitteen laajentaminen omaehtoisesti opiskeleviin työnhakijoihin

Hallituksen lakiluonnoksessa esitetään, että omaehtoisesti työttömyysetuudella tuetusti suorittavat työnhakijat olisivat jatkossa työnhakuvelvollisia myös opintojen aikana. Arene pitää työnhakuvelvoitteen laajentamista koskemaan omaehtoisesti opiskelevia henkilöitä ongelmallisena, sillä se nostaa opintojen keskeyttämisiä ja siten heikentää kansallisesti asetettua tavoitetta nostaa suomalaisten koulutustasoa.

Tutkintoon johtavaa omaehtoinen opiskelu työttömyysturvalla tuetusti perustuu aina työvoimaviranomaisen harkintaan siitä, onko työnhakija kyseisten opintojen tarjoaman osaamisen tarpeessa työmarkkinoiden näkökulmasta. Usein yksilö tarvitsee kokonaisen tutkinnon työmarkkina- asemansa parantamiseksi, sillä useilla aloilla kelpoisuudet edellyttävät tutkintoa tai työantajat yleisesti edellyttävät tiettyjä tutkintoja tiettyihin tehtäviin.

Arene pitää erikoisena ajatusta, jossa tunnistettua osaamisvajetta ei olla valmiita paikkaamaan riittävällä panostuksella. Työnhakuvelvoitteen laajentaminen omaehtoisiin opiskelijoihin johtaa opintojen keskeyttämisten kasvuun, jolloin osa suoritetuista opinnoista menee työmarkkinoiden näkökulmasta ”hukkaan”. Näin on erityisesti esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan koulutuksissa tiukkojen kelpoisuusehtojen vuoksi. Toisaalta myös muilla aloilla varsinainen tutkinto tuottaa pirstaleisempaa osaamista suuremman ja pysyvämmän hyödyn yksilölle työmarkkinoilla, jolloin tutkinnon suorittaminen loppuun saakka on myös yhteiskunnan kannalta järkevä ratkaisu.

Suomi on asettanut tavoitteeksi nostaa korkeakoulutettujen määrä 50 prosenttiin nuorissa ikäluokissa vuoteen 2030 mennessä. Myös vanhemmissa ikäluokissa koulutustason nosto on välttämättömyys, jotta voimme vastata työmarkkinoiden kysyntään. Tämän vuoksi työvoimapalveluiden tulee tukea työnhakijoita suorittamaan erityisesti työmarkkinoilla vahvasti kysytyjä ammattikorkeakoulututkintoja.

Jos työnhakuvelvoitetta halutaan laajentaa koskemaan myös omaehtoisesti tutkintokoulutuksessa opiskeleviin työnhakijoihin, tulisi velvoite ottaa käyttöön vasta opintojen loppuvaiheessa. Näin voitaisiin minimoida työnhakuvelvoitteen negatiiviset vaikutukset opiskeluille, mutta samalla ohjata opiskelijaa työmarkkinoille jo ennen valmistumista. Toisaalta myös tässä mallissa opinnäytetöiden loppuun saattaminen saattaa jäädä puolitiehen, jos työmarkkinoille siirrytään ennen viimeisiä opintosuorituksia.

Lausuttavaa opiskelua koskevasta työttömyysturvan käsittelyprosessista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Ylönen Nina
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry